

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2606/2016
08.11.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Споменка Рељин Станојев, адвокат из ..., против тужене Земљорадничке задруге „ББ“ из ..., чији је пуномоћник Славко Радосављевић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2075/16 од 06.09.2016. године, у седници одржаној 08.11.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2075/16 од 06.09.2016. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 472/13 од 30.03.2016. године, ставом првим изреке поништено је решење туженог о отказу уговора о раду бр. ... од 19.09.2013. године, као незаконито. Ставом другим изреке обавезан је тужени да исплати тужиоцу на име накнаде штете уместо враћања на рад 562.513,14 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате и на име накнаде штете у виду изгубљене зараде за период од 21.09.2013. године до 31.03.2015. године укупно 898.146,64 динара у месечним износима са законском затезном каматом ближе наведеним у овом ставу изреке, као и да уплати доприносе за обавезно социјално осигурање на име тужиоца на досуђену накнаду штете у виду изгубљене зараде. Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу преко досуђених до тражених 1.125.026,28 динара на име накнаде штете уместо враћања на рад – за износ од 562.513,14 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 249.353,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2075/16 од 06.09.2016. године, жалбе тужиоца и туженог су одбијене као неосноване и првостепена пресуда потврђена.

Против правоснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу на неодређено време код туженог на пословима порттира према анексу 4 уговора о раду од 08.02.2013. године. Према измени Правилника о организацији и систематизацији послова од 11.09.2013. године, послови порттира су укинати, а одлуком од 11.09.2013. године оба извршиоца ових послова (тужилац и још један запослени) оглашени су за вишак уз исплату отпремнине. Одлуком Самосталног синдиката код туженог од 19.11.2012. године, тужилац је изабран за секретара те организације, а 11.03.2013. године ова синдикална организација је констатовала оставку тужиоца на функцију заменика председника синдикалне организације о чему је тужени обавештен 14.03.2013. године. Спорно решење о отказу уговора о раду тужиоцу донето је 19.09.2013. године на основу члана 179. тачка 9. Закона о раду и 20.09.2013. године тужиоцу је престао радни однос, а пре престанка радног односа исплаћена је отпремнина од 955.461,69 динара. Од 20.09.2013. године послове физичког обезбеђења запослених, опреме и објеката туженог, те вршење портирских послова, обавља „ВВ“ из Према Правилима које је усвојила организација Самосталног синдиката код туженог 19.11.2012. године, органи те организације су: председник, одбор (председник, заменик председника, секретар и благајник) и надзорни одбор. У периоду од 21.09.2013. године до 31.03.2015. године да је тужилац радио код тужене остварио би зараду од укупно 898.146,64 динара. Нето зарада тужиоца за август 2013. године износила је 62.501,46 динара, а за септембар исте године 54.473,23 динара. Тужилац има 57 година, преко 34 године радног стажа, живи сам у домаћинству и нема обавезу издржавања других лица.

Полазећи од наведеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили члан 179. тачка 9. у вези са чланом 188. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09 и 32/13), када су усвојили тужбени захтев.

Према Конвенцији МОР бр. 135 о заштити и олакшицама који се пружају представницима радника у предузећу и препоруци бр. 143 о радничким представницима (одељак III тачка 5), раднички представници уживају заштиту од сваког штетног поступка по њих, посебно отпуштања са посла. Наведена Конвенција је ратификована законом („Службени лист СФРЈ“ бр. 14/82).

Чланом 179. тачка 9. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Чланом 188. Закона о раду прописано је да послодавац не може да откаже уговор о раду, нити на други начин да стави у неповољан положај представника запослених за време обављања функције и годину дана по престанку функције, ако представник запослених поступа у складу са законом, општим актом и уговором о раду, и то: 1) члану савета запослених и представнику запослених у управном и надзорном одбору; 2) председнику синдиката код послодавца; 3) именованом или изабраном синдикалном представнику (став 1); број синдикалних представника који уживају заштиту у смислу става 1. тачка 3) овог члана утврђује се колективним уговором, односно споразумом синдиката са послодавцем, зависно од броја чланова синдиката код послодавца (став 3).

С обзиром на наведене законске одредбе, по оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови закључили да је незаконито спорно решење о отказу уговора о раду од 19.09.2013. године, јер је тужилац, као секретар и раније заменик председника синдиката, уживао посебну заштиту од отказа уговора о раду, што тужени није поштовао, већ је донео спорно решење којим је тужиоцу отказао уговор о раду због престанка потребе за његовим радом, иако је чланом 188. став 1. тачка 3. Закона о раду установљена посебна заштита од отказа уговора о раду именованих или изабраних синдикалних представника код послодавца у циљу заштите права на слободно синдикално организовање и деловање.

Тужилац је био заменик председника Самосталног синдиката код тужене, на коју функцију је дао оставку, што је констатовано 11.03.2013. године, а како је спорно решење донето 19.09.2013. године, није протекао рок од једне године од престанка функције у смислу члана 188. став 1. Закона о раду, тако да је тужилац уживао заштиту од отказа уговора о раду. У време доношења спорног решења – 19.09.2013. године, тужени није имао закључен колективни уговор код послодавца у смислу члана 247. Закона о раду у коме би био утврђен број синдикалних представника који уживају заштиту према члану 188. став 1. тачка 3. истог закона. Осим тога, тужени није имао закључен ни споразум са наведеним синдикатом у смислу члана 188. став 3. Закона о раду, чиме је ускраћено право одређеном броју синдикалних представника да уживају посебну заштиту од отказа уговора о раду, према броју чланова њиховог синдиката, што је једини критеријум за закључење споразума.

Ревизијским наводима се указује да је погрешан став нижестепених судова о заштити тужиоца од отказа уговора о раду као синдикалног представника, јер су Правила организације синдиката код тужене у погледу органа, супротна Статуту Самосталног синдиката запослених у пољопривреди, прехрамбеној и дуванској индустрији и водопривреди Србије, према коме не постоји функција заменика председника синдиката, а осим тога, синдикат тужене није усвојио Правила те организације на састанку од 19.11.2012. године. По оцени Врховног касационог суда, ови наводи нису основани, зато што се у поступку испитивања законитости решења о отказу уговора о раду и с тим у вези примене члана 188. Закона о раду, не може ценити законитост правила организације синдиката или законитост поступка у коме су донета, јер би то било нарушавање начела слободног синдикалног организовања. У конкретном

случају према члану 10. став 2. Правила синдикалне организације самосталног синдиката 33 „ББ“ од 19.11.2012. године, ова синдикална организација има одбор који по функцији чине: председник, заменик председника, секретар и благајник. Имајући ово у виду правилан је закључак нижестепених судова да је тужилац заштићени синдикални представник, па му тужена није могла отказати уговор о раду због престанка потребе за његовим радом.

Како је тужиоцу незаконито престао радни однос, применом члана 191. став 2. и 4. Закона о раду, тужена је обавезана да му надокнади штету уместо враћања на рад, као и штету у виду изгубљене зараде на коју је дужна да уплати доприносе за обавезно социјално осигурање.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић